

PSYCHOANALYTISCHE LESSEN VOOR IEDERE HULPVERLENER

Famke Kwee, Frans Schalkwijk [redactie]. Het onbewuste consult. Apeldoorn: Garant, 2017. 116 pagina's. ISBN 9789044135114. Prijs € 19.

Dit handzame, psychoanalytische boekje is vlot geschreven en geschikt voor alle huisartsen en poh-ggz. Het bevat een aantal praktische hoofdstukken en lessen voor iedere hulpverlener.

In negen hoofdstukken geeft het boek boeiende, nieuwe inzichten in thema's als overdracht en tegenoverdracht, pluis of niet-pluis, SOLK en doodsangst. De praktische hoofdstukken

bieden handvatten hoe de hulpverlener afweer en weerstand, overdracht en tegenoverdracht kan hanteren. Het hoofdstuk over SOLK biedt inzicht in de onderliggende lagen bij SOLK en sluit aan bij de gelijknamige NHG-Standaard.

Het niet-pluisgevoel bevat twee bouwstenen, namelijk de kwaliteit van de communicatie met de patiënt en de 'gut-feeling' van de arts. Patiënten met moeilijk gedrag beïnvloeden de kwaliteit van de diagnose. Zo is het moeilijk een somatische aandoening vast te stellen bij een psychiatrische patiënt. Bij 50% van de patiënten blijkt alexithymie een rol te spelen: de trias van moeilijk kunnen differentiëren tussen gevoelens, moeilijk kunnen verwoorden van gevoelens en extern georiënteerd zijn. Deze drie componenten beïnvloeden de perceptie van zorgverleners en het vermogen tot mentaliseren.

Uniek is het hoofdstuk over doodangst. Ik citeer: 'als een patiënt suïcidaal is of om vroegtijdige euthanasie vraagt, dan laat hij daarmee mogelijk weten dat het hem niet lukt om de dualiteit tussen de naderend dood en de sterke wil om te leven te verdragen.' Juist dan is het belangrijk om als behandelaar aanwezig te zijn en de gevoelens van angst, verlies, wanhoop en waardeloosheid actief te exploreren. Dit kan de patiënt helpen de dualiteit van leven en sterven te verdragen. ■

Erik van Gijssel

WAARDERING: ●●●●●